DE TOCHT VAN DE DEUTSCHLAND

door PAUL KÖNIG, Kapitein v. d. handelsonderzeeër

:: „Deutschland" ::

(4) (Vervolg.) (Nadruk verboden.)

Zou zoo iets dan mogelijk zijn ? Zoo moet het regelrecht op de kust, ergens op de rotsen loopen.

Ik roep Krapohl, toon hem mijn berekening. Wij kijken nog eens nauwkeurig door de kijkers, vergelijken de kaart ; het klopt. — De knaap vaart in het wilde.

Wij zijn intusschen zoo dicht genaderd, dat wij hem goed kunnen opnemen. In de schemering van den Juniavond was het zoo helder en licht, dat wij nauwkeurig konden waarnemen. Het was een mooi, middelmatig groot stoomschip, dat een groote neutrale vlag voerde en op den romp opvallend in de kleuren van hetzelfde land beschilderd was. In het midden van den romp droeg het een grooten dubbelen naam, dien we echter nog niet lezen konden.

Plotseling roept Krapohl :

„Donders, hoe komt het, dat de kerel nog zoo lang na zonsondergang de vlag voert ? Wanneer dat toeval is! En wat beduidt de opvallende beschildering thans in den tijd van den onderzeebootvrede ? De kerel is verdacht !"

Ik moest hem gelijkgeven. Mij deed vooral de onzinnige koers ontstellen ; voor zijn genoegen vaart men in den wereldoorlog doch niet 's nachts op de Noordzee een eindje om !

Wij overleggen, wat er te doen staat. Nog heeft het schip ons niet gezien, het vaart zijn geheimzinnigen koers verder en staat reeds iets achter ons.

Ik besluit daarom, niet te duiken, daar we thans met onzen koers spoedig van elkaar moeten komen.

Daar maakt het schip plotseling een scherpe wending en houdt recht op ons aan. Thans kunnen we zien, dat de wakkere neutrale ook de booten uitgezwaaid heeft ; natuurlijk om nog duidelijker zijn karakter als gevaarlooze koopvaarder te toonen, die op alles is bedacht, en bereid, aan de bevelen van een duikboot direct gevolg te geven.

Ons was deze vergaande loyaliteit voldoende. Ik zond alle mannen naar beneden en liet direct alarm geven. Wij maken ons klaar om te duiken en draaien daarbij recht op het stoomschip aan, om dwars over zee te liggen, daar we dan gemakkelijker onder water komen.

Nu gebeurt tot onze grootste verwondering het volgende : nauwelijks heeft het neutrale stoomschip onze manoeuvre gezien en bemerkt, dat we duiken, of het draait met een ruk af. Onder het duiken zien we nog, hoe het dikke rookwolken uitstootend in een karakteristieken zigzag-koers het ruime sop kiest.

Deze bekentenis van een slecht geweten was voor ons eenvoudig overweldigend. Zoo hebben we nog nooit gelachen, als bij de vlucht van dezen braven man met den onbekenden koers. De leeperd waande zich doorzien en vreesde, in het volgende oogenblik een torpedo van ons in de ribben te krijgen.

En hoe woedend moest hij zijn !

Het zou zoo mooi geweest zijn, als neutrale vlak bij de „Deutschland" te komen en dan op veiligen afstand met de geschutpoorten ook de onschuld te laten vallen en te schieten. De onderzeeboot-val was zoo mooi gelegd, de „Deutschland" behoefde nog slechts een beetje nader te komen!

Ondertusschen slaan wij onder water een kink in den kabel en duiken eerst na twee uren weer op. Eerst zoek ik met den periscoop den horizon af en open dan, half gedoken, het torengat, om met den verrekijker rond te zien ; de lucht is helder ; in het Zuiden is de maan omhooggeklommen en maakt den schemerenden glans van den zomernacht nog doorzichtiger. Maar zoo ver ik kijk, is de zee leeg, geen stoomschip te zien. „U-Deutschland" kan ongehinderd zijn weg vervolgen en behalve de loutere vreugde over de ontgoocheling van den leepen strikken-zetter heb ik nu de zekerheid, dat wij alle schepen zien, voor zij ons in 't zicht krijgen kunnen.

En dat is reeds iets waard.

Een kopstand in de Noordzee.

Ik had besloten den volgenden nacht gedurende de donkerste uren tusschen elf en een uur gedoken met de E-machines te varen.

Toen wij in de avondschemering van den langen zomerdag doken, was er wel is waar weinig wind, maar er ging een hooge deining als zeker teeken dat de wind na eenige uren tot storm zou aanwakkeren. Tegen twee uur gaf ik bevel op te duiken en bemerkte spoedig aan de steeds wilder wordende bewegingen van het schip, dat de storm er was en er met hem een nog sterkere deining opgekomen moest zijn. Wij maakten van tijd tot tijd heusche sprongen, bliezen echter onze tanks rustig uit en kwamen heel behoorlijk boven.

Vanaf de hoogte dat de periscoop was vrijgekomen probeerde ik rond te zien ; het was echter nog bijna onmogelijk iets te zien, daar de periscoop ieder oogenblik door dikke waterbergen heensneed ; daarbij de schemering, waarin zich de aanrollende golven in den periscoop nog grooter en somberder voordeden. Wij doken nu geheel op, en ik steeg op den toren, om over de wild dansende zee een beter uitzicht te krijgen.

Dat was me een knap weertje geworden ! Rondom in de vale schemering een heksenketel van onwaarschijnlijk hoog rijzende bergen van golven met schuimkoppen, waarvan de wind de fijne waterdeeltjes afblies en sissend door de lucht joeg. Het schip werkte er zwaar tegenop en sprong dikwijls sterk weg ; het geheele dek was natuurlijk ondergeloopen ; ieder oogenblik bonsde een zee tegen den toren en ging in een dichten stofregen over mij heen. Ik klampte mij vast aan de borstwering van de „badkuip" en zocht den horizon af, een wonderlijken horizon van zich als coulissen door elkander schuivende waterbergen.

Juist wilde ik het commando geven de oliemachines in werking te stellen, daar — wat was dit ?

De donkere streep daar, was dat geen rookpluim ? . .

Maar reeds schoof zich de rug van een golf ervoor, in den schemergrauwen hemel . . .

Ik wachtte en staarde door den kijker, tot mijn oogen pijn deden . . .

DE „GROOTE DAG" OP 31 AUG. TE SOERABAIA: DEMONSTRATIE VOOR „INDIË WEERBAAR"
Enorme belangstelling; reeds des morgens vroeg begon het. Europeanen, Inlanders, Chineezen en Arabieren, zonder onderscheid van rang en stand, verzamelden zich om den spreker van hun groep en gaven in enthousiaste stemming te kennen, dat de weerbaarmaking van Nederlandsch-Indië een volkswil is! — Onze foto werd genomen op het oogenblik dat de meeting in vollen gang was en de toehoorders rond de verschillende sprekers geschaard staan.

Daar kwam het weer en het was een donkere rookpluim . . . . en daar, daar : een top van een mast, dun als een naald, maar ik heb ze in het glas, en nu, nu . . . . ik boor mijn oogen in den kijker . . . . wat het golvendal juist vrijlaat, dat donkere daar . . . de rook erboven, vier lage schoorsteenen . . .

Donders, dat is een torpedojager ! . . . . . .

Met een sprong ben ik in den toren, het torengat dicht : „alarm" — „snelduiken" . . . „watermaken" — „dieproeren" . . . . „op twintig meter gaan !" . . . .

De bevelen volgden elkaar als in één adem. Maar de uitvoering ? !

Bij deze deining onderduiken is volgens alle ondervindingen bijna klinkklare waanzin . . .

Maar wat zal ik doen ?

De torpedojager kon ons reeds gezien hebben . . .

Naar beneden moesten we, en zoo snel mogelijk.

Onder mij in de centrale werken de mannen in geluidlooze haast. De spoedluchtverdrijvers zijn geopend, de geperste lucht sist uit de tanks — de duikventielen zingen in alle toonladders . . . .

Ik sta met opeengeperste lippen, kijk door het torenvenster op de woelende zee rondom, loer op het eerste teeken van dieper gaan . . . .

Maar altijd zie ik nog ons dek, altijd weer trekt ons een golf omhoog . . .

We hebben geen oogenblik meer te verliezen.

Ik laat nog meer dieproer geven, beveel : „Beide machines volle kracht vooruit !" . . .

Het geheele schip trilt en beeft onder den versterkten druk der machines en maakt letterlijk een paar sprongen ; het tuimelt als het ware in de wilde zee ; wil het nog altijd niet ? . . . Dan snijdt het met een ruk plotseling van voren naar onderen en gaat met altijd sterkere helling snel in de diepte. Het nauwelijks schemerende daglicht verdwijnt aan de torenvensters, de manometer toont in snelle opeenvolging twee — drie — zes — tien meter . . . Maar ook de helling van de boot neemt steeds toe.

Wij tuimelen, leunen achterover, glijden uit ; wij verliezen alle houvast op den grond, die steil naar voren zinkt . . . ik kan mij juist nog aan het kijkglasgedeelte van den periscoop vasthouden . . . en beneden in de centrale klampen zich de mannen aan de handraderen der diepteroeren vast . . . Zoo gaat het een paar vreeselijke seconden.

De nieuwe situatie is ons nog lang niet duidelijk geworden — daar krijgen we een hevigen stoot, we worden op den grond geslingerd, en alles, wat niet nagel- en spijkervast is, wordt wild door elkaar geworpen. . . . . .

Wij vinden elkaar in de vreemdste verhoudingen weer, zien elkaar aan, en een oogenblik heerscht een beklemd zwijgen ; dan zegt de eerste officier Krapohl heel droog :

„Zoo, nu zijn we aangekomen !"

Dat nam de afschuwelijke spanning weg.

We waren echter toch allen heel bleek geworden en zochten ons nu te oriënteeren.

Wat was er gebeurd ?

Waarom deze onnatuurlijke helling van het schip ? En waarom raasden de machines daar boven ons soms zoo razend er op los, dat het geheele schip dreunde ? . .

Eer echter een van ons nog goed overleggen kon, was onze kleine Klees, de leidende ingenieur, uit zijn hurkende houding omhooggesprongen en had bliksemsnel de machinetelegraaf op „stop" omgerukt.

Plotseling was er nu diepe stilte.

We raapten langzaam onze ledematen bijeen en overlegden : wat was er gebeurd ? De boot was van voren in een hoek van ongeveer 36° naar beneden geheld en stond zoo te zeggen op zijn kop ; we moesten met den boeg op den grond zitten, en van achteren slingerden we met een heel behoorlijke beweging op en neer ; daarbij toonde de manometer een diepte van ongeveer vijftien meter.

Ik maakte me spoedig onzen toestand helder ; hij was niets minder dan gemoedelijk.

Volgens de kaart hadden we hier ongeveer een en dertig meter diepte; bij den steilen stand van de lange boot moest onze achtersteven een aanzienlijk stuk boven water steken en kon daardoor tot een aardig doelwit voor vijandelijke torpedojagers worden. Zoolang de machines nog gingen, moest het volgende er nog bijkomen : wanneer een golfdal over ons heenging, zweepten vermoedelijk de schroeven voor een deel in de lucht en verhoogden onze aantrekkingskracht door wilde fonteinen en schuimdwarreling. Dat had Klees dadelijk aan het razende rukken van de motoren bemerkt en had door zijn tegenwoordigheid van geest tenminste 't ergste gevaar uit den weg geruimd.

In ieder geval hadden we onze ligplaats door een eigenaardige boei aangeduid en verwachtten ieder oogenblik uit het hoog boven ons hangende achterschip den krakenden inslag van een granaat te hooren. . . . . .

Seconden van een vreeselijke spanning verliepen. . .

Maar het bleef stil. De schroeven konden ons immers niet meer verraden; ook was het boven nog wel te donker, en de torpedojager had bij de onstuimige zee waarschijnlijk genoeg met zich zelf te doen.

Dat wij ons nochtans haastten, uit dien onzinnigen toestand te komen, is wel begrijpelijk. Daar het schip overigens volkomen dicht gebleven was en den vreeselijken schok zonder eenige schade doorstaan had, liep al het verdere volgens 't programma van stapel. De achterste tanks, die niet geheel luchtledig waren, werden snel met water gevuld en zoo werd geleidelijk weer een meer redelijken stand van het schip te weeg gebracht.

Horizontaal lag het daardoor echter nog lang niet ; daarvoor had het den neus te energiek in de modder gestoken. Maar we waren nu tenminste geheel onder water en konden rustig aan den verderen arbeid gaan. Uit de voorste ballasttanks werd een deel van het water gedrukt, en voor 't overige brachten we het schip met de evenwichttanks voor zoover in evenwicht, dat de boeg van den grond los kwam. Wij begonnen thans naar boven te drijven, moesten echter dadelijk terugwerken om de snel optredende neiging tot schommelen van het te zwaar geworden achterschip tegen te werken. Na eenigen tijd was het evenwicht weer tot stand gebracht en de „Deutschland" vast in mijn hand.

Thans was het ook tijd om na te gaan, wat het plotselinge bokken van onze anders zoo brave boot veroorzaakt mocht hebben. Er moet een gansche rij van oorzaken bij elkaar gekomen zijn. Afgezien daarvan, dat het in de meest zeldzame gevallen gelukt, een groote boot bij hooge deining aan 't duiken te brengen, zoo zullen de tanks bij de haast waartoe ons de torpedojager dwong, ook wel nog niet geheel luchtledig geweest zijn. Daarbij kwam echter voor alles de plotselinge dynamische werking der diepteroeren, die in vereeniging met de volle kracht van de machine